

Veileder for tillitsvalgte ved budsjettkutt i bibliotek tjenesten

Et verktøy for arbeid i lokale og fylkeskommunale prosesser

1. Ved mistanke om kutt (før budsjettforslag er lagt frem)

Hva bør du som tillitsvalgt gjøre?

Få oversikt:

Start så raskt som mulig. Budsjettprosessene starter i lang tid før forslaget legges frem høsten.

- Følg med på signaler i kommuneøkonomien: innkjøpsstopp, vikarstopp, ansettelsesstopp, generell innsparing, omorganisering etc.
- Spør arbeidsgiver direkte: "Er det/ vil det bli aktuelt med kutt i bibliotek tjenesten i årets budsjett?"

Krev informasjon:

Informasjon er viktig, særlig for å kunne delta i drøftinger.

- Henvis til hovedavtalen og arbeidsmiljølovens bestemmelser om informasjon og medvirkning.
- Be om å få delta i utredninger og planprosesser fra starten av, for eksempel ved å bidra i konsekvensanalyser.

Samle dokumentasjon:

God oversikt gir et godt faktagrunnlag for konsekvensanalyser og argumentasjon.

- Statistikk på bruk og bemanning, åpningstider (eks. bemannet per uke)
- Eksempler på oppgaver og samarbeid
- Lokale planer og strategier som omtaler biblioteket
- Oversikt over brukergrupper, arrangementer og annet relevant i biblioteket.

Bygg allianser:

Man står sterkere sammen med andre. Finn de som har samme interesser som deg.

- Allier deg med andre tillitsvalgte.
- Inviter skoleledelse / kulturledelse/ representanter fra arbeidsgiver/ til dialog.
- Kontakt foreldreråd, elevråd, brukerorganer, andre organisasjoner, f. eks NBFs lokallag, BFs distriktslag.
- Identifiser politikere med interesse for bibliotek, utdanning eller kultur.

Kommuniser proaktivt:

- Lag en kommunikasjonsplan – når skjer hva.
- Foreslå løsninger og alternativer, vis vilje til samarbeid
- Sett fokus på konsekvensene av eventuelle kutt for brukere og kvalitet

2. Ved kjent forslag om kutt (etter budsjettforslag er lagt frem)

Hva bør du som tillitsvalgt gjøre?

Les budsjettforslaget grundig:

- Identifiser hvor kuttene er foreslått, og hvordan de vil ramme bibliotek tjenesten.
- Etterspør konsekvensvurderinger skriftlig fra arbeidsgiver.

Bruk partsrettigheter aktivt:

- Krev informasjon og drøfting etter hovedavtalen.
- Påpek at det skal gjennomføres reelle vurderinger av hvordan kuttene påvirker tjenestekvalitet, lovkrav og arbeidsmiljø (ved manglende eller ikke tilfredsstillende konsekvensutredning av kutt).

Lag en tydelig respons:

- Utarbeid en kort, faktabasert framstilling av konsekvensene.
- Påpek faglige, praktiske og juridiske sider ved kuttet.
- Foreslå mulige kompromisser eller alternative tiltak.

Mobiliser:

- Få oversikt over viktige datoer i den politiske behandlingen av budsjettet, slik at du får deltatt på lokale budsjett høringer og opplyst saken på best mulig måte.
- Kontakt politikere direkte og inviter dem til å se tjenesten "fra innsiden"
- Samarbeid med brukere, foreldre og elevråd
- Vær synlig i lokalmedia og på digitale flater med fakta og tydelig stemme.

Husk:

- Du representerer en faggruppe med samfunnsoppdrag og lovfestede funksjoner.
- Du har rett til å bli involvert, informert og hørt.
- Du uttaler deg som tillitsvalgt i budsjettprosessen, husk på dette også når du snakker med media.
- Bibliotekarere har alliert seg med andre yrkesgrupper i skole og kultur i liknende saker med god effekt.
- Vær tidlig ute, vær tydelig, vær samarbeidsorientert.
- Ikke vær redd for å ta kontakt med distriktslagsleder eller BF-sekretariatet om du står fast.